

Bijvoeren van jonge Scholeksters *Haematopus ostralegus* in de hete zomer van 2018

Minte Mulder & Ton Schoenmaker

Ondanks hun verhuizing van rurale naar urbane leefomgeving in de afgelopen decennia, bleven Scholeksters betrekkelijk schuwe vogels. Jonge individuen lieten die schuwheid echter maar al te graag varen in ruil voor een maaltje meelwormen.

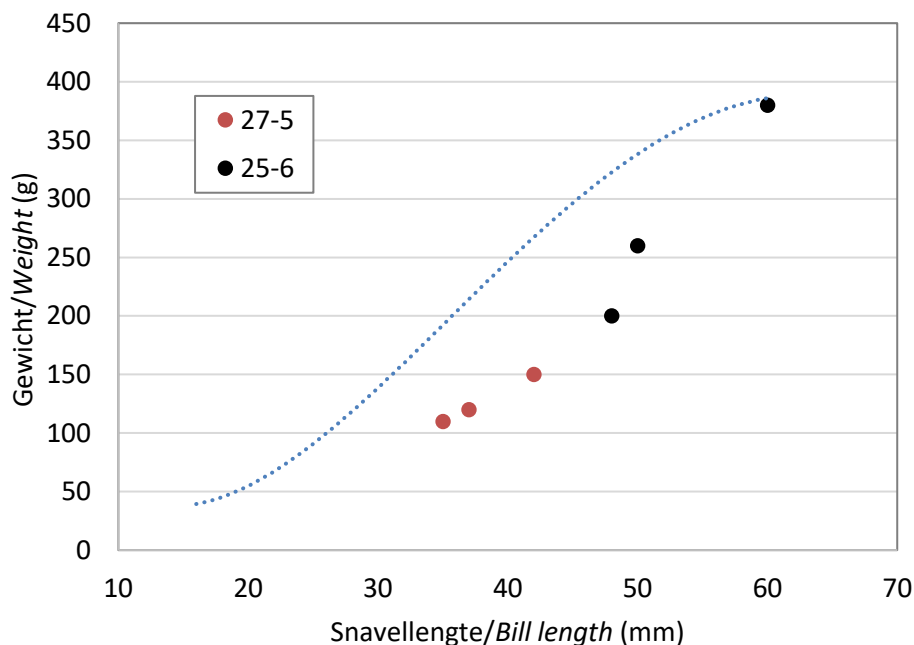
In de zomer van 2018 broedde in de buurt van de rotonde Hofstedenlaan/Maatlanden in Roden een paartje Scholeksters. Al jaren broeden ze op ongeveer dezelfde plaats en brengen daar hun jongen groot, zonder veel problemen. Als vogelaar zagen we het, maar schonker er verder geen aandacht aan. In de zomer van 2018 was dat door warmte en droogte anders. We zagen dat deze Scholeksters het moeilijk hadden, want door het uitblijven van regen was de grond sterk uitgedroogd. Daardoor zat hun voedsel dieper in de grond dan gewoonlijk, zo diep dat ze het niet konden pakken. Dat betekende voor de ouders en jongen een periode van weinig voedsel.

Jonge en adulte Scholekster bij het (groene) bakje met meelwormen, de pot pindakaas links wordt genegeerd. Roden, 22 juli 2018 (Foto: Minte Mulder). *One of the young and an adult Oystercatcher at the feeding site. The green bowl contains mealworms, the pot with peanutbutter at the left is ignored.*

Na het uitkomen van de eieren waren er twee ouders en drie jongen, maar na een paar dagen waren er nog slechts twee jongen over. Soms zagen we de jongen zonder ouders, maar op een andere keer waren de jongen vergezeld van één ouder. Onduidelijk was waar de volwassen vogels verbleven, maar vermoedelijk waren ze op zoek naar voedsel elders. Rond half juli, de jongen waren toen ongeveer vier weken oud, zijn we gaan bijvoeren met twee maal per dag 100 gram meelwormen, gekocht bij een dierenwinkel. De eerste keer, er was op dat moment geen ouder, renden de jongen hard weg. Maar al na een paar dagen kwamen ze me tegemoet rennen. Noodgedwongen moesten ze benaderd worden van een andere kant, omdat ze anders een drukke verkeersweg moesten oversteken.

In de meeste gevallen waren er alleen de twee jongen zonder oudervogels. Het kan natuurlijk zijn dat de jongen nog niet voldoende vliegvaardig waren en daarom in hun geboortegebied bleven, terwijl de volwassen vogels een betere voedselplaats vliegend wel konden bereiken. In enkele gevallen kwam een ouder nog aanvliegen om zich aan te sluiten bij de meelwormen etende jongen. Hij/zij liet de jonge vogels eten en drong niet voor. Het dominante jong ging als eerste eten en liet het andere jong er niet bij, maar soms gebeurde het dat het dominante jong de ander een meelworm gaf. Na een tijd, als hij voldoende gegeten had, mocht de subdominante Scholtekster ook uit het bakje eten. Zo zijn ze tien dagen bijgevoerd. De laatste dag waren er alleen nog het subdominante jong en één volwassen vogel. Misschien was het dominante jong eerder vliegvlug en al naar een betere voedselplaats geleid door de andere ouder? De volgende dag was ook het andere jong vertrokken.

Figuur 1. Conditie (uitgedrukt als gewicht ten opzichte van snavellengte) van drie jonge, met meelwormen bijgevoerde Scholteksters op het binnenterrein van de NAM Assen op 27 mei en 25 juni 2019. *Condition (weight as function of bill length) of three young Oystercatchers that were supplemented with additional food since 27 May 2019, second measurement on 25 June.*

Er werd ook pindakaas in een potje aangeboden, maar daar wilde geen van de Scholeksters van eten. Vonden ze het niet lekker of moet voedsel bewegen voordat het gegeten wordt?

Zeker in droge zomers kan bijvoeren van jonge Scholeksters hun leven redden. In de droge zomer van 2019 voerden medewerkers van de NAM in Assen een drietal jonge Scholeksters bij met meelwormen (twee keer per week een flinke bak). Ten tijde van ringen (leeftijd ca. 2 weken) hadden de jongen nog een groeiachterstand (Bert Dijkstra). In de weken daarna werden ze bijgevoerd en liep de groeiachterstand niet veel verder op, zoals bleek na opnieuw meten (Figuur 1). Alle jongen werden vliegvlug, hoewel tussen het grootste en kleinste jong een flink verschil in ontwikkeling aanwezig bleef. Mogelijk heeft het jong dat helemaal in groei was bijgetrokken vooraan gestaan bij het voeren door ouders. Zonder bijvoeren waren de twee kleinste jongen waarschijnlijk kansloos geweest. Bijvoeren kan worden gezien als een bijkomende voordeel voor Scholeksters die leven in bebouwd gebied, waar mensen het beste met ze voor hebben.

Mulder M. & Schoenmaker T. 2019. Food supplementation of Oystercatchers *Haematopus ostralegus* chicks. Drentse Vogels 33: 27-29.

In the spring of 2018, one of the Oystercatcher pairs breeding in the village of Roden, northern Netherlands, suffered from dry soil conditions. At least three chicks hatched, but after a few days one had disappeared. One or both parents were frequently away from the chicks, presumably to find food elsewhere. From mid-June onwards, when the chicks were four weeks old, twice daily the chicks were food-supplemented with 100 g of mealworms per feeding bout. At first the chicks fled when approached, but soon they came rushing forward when noticing our approach. We also offered peanut butter in a jar, but this was ignored. In the city of Assen, during the even drier spring of 2019, another family with poorly developing chicks was provided with mealworms twice a week. Almost a month later one of the chicks had completely recovered, the other two still showed retarded growth (as visible in mass), but both survived.

Adressen:

Minte Mulder, Oudgenoegstraat 36, 7301 GC Roden, mintemulder17@gmail.com

Ton Schoenmaker, Meester Homanstraat 8, 9301 HP Roden, tonsch45@gmail.com